

Viral Hepatitler

Delta Hepatiti Tedavisinde Tanısal Sorunlar, Tedavi Süresi ve Rekürrense Yaklaşım

E. Ediz TÜTÜNCÜ¹

¹ Dışkapı Yıldırım Beyazıt Eğitim ve Araştırma Hastanesi, İnfeksiyon Hastalıkları ve Klinik Mikrobiyoloji Kliniği, Ankara

Soru(n)

Delta hepatiti tedavisinde tanısal sorunlar, tedavi süresi ve rekürrense yaklaşım.

Olay/Olgu

Kırk sekiz yaşında erkek hasta yeni saptanan HBsAg pozitifliği nedeniyle polikliniğimize başvurdu. Yapılan inceleme sonucunda HBeAg negatif, anti-HBe pozitif, anti-delta pozitif, ALT 406 U/L, AST 348 U/L, HBV DNA 23 IU/mL, HDV RNA > 200.000 kopya/mL saptandı. Karaciğer biyopsisinde ISHAK skoru 14, evre 3 fibrozis belirlendi. Hastaya pegile interferon alfa 2a 180 µg/haftada bir kez başlandı. Tedavinin 24. haftasında HDV RNA negatif, ALT 25 U/L; 48. haftasında HDV RNA 5560 kopya/mL, ALT 21 U/L idi. Tedavinin kesilmesinden 12 hafta sonra yapılan kontrolde HDV RNA düzeyinin 150.000.000 IU/mL, ALT'nin ise 424 U/L'ye yükseldiği görüldü.

Ne Yapıldı?/Ne Yapılmış?

Hasta yakın aralıklarla izlenmeye başlandı. Hepatik alevlenme yaklaşık 6 ay sürdükten sonra ALT normal sınırlara döndü. Bu arada başka bir şehre taşınan hastaya gittiği hekim tarafından ursodeoksikolik asit tedavisi başlandığı öğrenildi. Mevcut geri ödeme kuralları gereği hastaya yeni bir interferon tedavisi planlanamadı.

Yorum/Öneri/Tartışılması İstenen Konu

Sağlık uygulama tebliği, delta hepatit tedavisinde pegile interferonun, kronik hepatit B tedavisinde kullanılan doz ve sürede, en fazla 48 hafta süreyle kullanılabilmesine olanak tanımaktadır. Her ne kadar delta hepatit tedavisinde sürenin uzatılmasının ek bir yarar sağlamayacağına dair yayınlar varsa da, kimi yazarlara göre tedavi süresinin uzatılması rekürrens oranlarını düşürmektedir. Delta hepatit tedavisinde etkin bir antiviral ajanın henüz bulunmaması sürecin yönetimini güçleştirmektedir.

HDV RNA'nın farklı yöntemlerle çalışıldığı ve farklı birimlerde sonuç verildiği görülmektedir. HBV DNA için varolan IU/kopya çevrim katsayısının bir benzeri HDV RNA sonuçları için de var mıdır?

Bu hastadan hareketle, özellikle tedavinin başlangıcında iyi yanıt alınan hastalarda nüksün önlenmesi için tedavi süresinin uzatılması düşünülmeli midir?

SUT kurallarından bağımsız düşünüldüğünde, nüks gelişen hastalarda tedavi yaklaşımı ne olmalıdır?

Ursodeoksikolik asidin delta hepatit tedavisinde etkinliğine dair veri var mıdır?

Delta hepatit tedavisinde bir gün antivirallerin yeri olacak mıdır?